

Kdopak nám to vyhrává?

Mnohé kapely znají příznivci hezké muziky pouze v okolí jejich působení, jiné jsou známé po celé republice nebo i za hranicemi naší země. Ve zvláštních kapitolkách jsem vám již představil slavnou Moravanku Jana Slabáka i dva orchestry Josefa Vejvody, následující řádky vám alespoň ve zkratce přiblíží další přední kapely, které jistě rádi posloucháte.

Krajanka Václava Hlaváčka – má činnost pestrou jako duha

Krajanka patří mezi neznámější a nejpobulárnější české kapely. Byla založena v roce 1990 v Praze z profesionálních muzikantů, kteří působili u vojenské hudby. První koncert odehrála v únoru roku 1991. Od jejího založení je kapelníkem Václav Hlaváček, jenž se narodil 25. 8. 1957 v Mladé Boleslavi.

Působil i jako moderátor dechovkových pořadů na Rádiu Presston a Rádiu Dechovka. V současné době připravuje a moderuje pro Rádio Proglas pořad Hrajte, kapely!

Od roku 2003 byl deset let ve funkci prezidenta Sdružení dechových orchestrů ČR. V roce 2006 ve sdružení založil čtvrtletník Naše muzika, který jako šéfredaktor vedl až do září 2018. Od roku 2019 je šéfredaktorem čtvrtletníku s názvem Dechovka, to je naše!, který vydává Kubešovo hudební vydavatelství. Je také vydavatelem stolních kalendářů dechových orchestrů.

Uměleckým vedoucím, jenž se podílel na „tváři“ Krajanky, byl až do roku 2010 Petr Török. Dnešními sólisty Krajanky jsou Ivana Zbořilová, Ivana Jelínková, Jiří Škvára a Vratislav Velek. Dříve s Krajankou zpívali Ivana Töröková, Anna Studničková, Brigita Hlaváčková, Jarmila Luňáčková, Vladka Padevětová, Aleš Briscein a Jindřich Fritsch. Moderátorkou pořadů kapely je herečka a zpěvačka Karolína Hružová.

Krajanka v roce 1993 vyhrála prestižní soutěž Polka-fest. Vystupovala v několika desítkách televizních pořadů pro televizní studia v Praze, Brně a Ostravě. Připomínám Sejdeme se na Vlachovce, Všichni se ptají, komu to hrají, Vyberte si 6 ze 7, Kdyby ty muziky nebyly, Muzikanti hrajte!, Znovu Na Vlachovce a další. Kapela natočila 42 CD a 4 DVD a je držitelkou dvou Zlatých desek. Nahrála přes 400 písniček; z toho jich 158 pro Krajanku napsal nebo zaranžoval skvělý hudebník Viliam Béreš.

V roce 1998 byla Krajanka nominována na cenu Akademie populární hudby „Grammy“ v žánru lidové a dechové hudby za CD s názvem *To nejlepší z Čech*, které vydal Popron Music. Krajanka odehrála přes 1700 koncertů u nás a desítky koncertů v zahraničí. V roce 2009 byla také spolupořadatelem 10. mistrovství Evropy dechových hudeb. Milovníci dechovky Krajanku znají z vysílání mnoha rozhlasových stanic, v posledních letech vystupovala s úspěšnými projekty 100 let Československa – 100 let české dechovky, Koncerty pro všechny dobré rodáky, Čechy krásné, Čechy mé a k 30. výročí Krajanky vznikl nový pořad s názvem *To nejlepší z Čech*.

Krajanka v plné sestavě. Kapelník a klarinetista Václav Hlaváček stojí druhý zleva.

Mistříňanka Antonína Pavluše – hraje od srdce

Na Moravě jsem slyšel, že každá zdejší dědina by měla mít vlastní dechovou kapelu. Jinak je to prý jako „jitrnica bez pepřu a česneku.“

Dobře to věděl i Antonín Pavluš, jenž se narodil 3. 6. 1947 v Miloticích u Kyjova. Tam v roce 1967 se svým mladším bratrem Josefem shromáždil pro dechovku stejně zapálené muzikanty. Vystupovali na kulturních akcích v regionu Moravského Slovácka. Uskupení mladinkých muzikantů narůstala velká popularita.

V domovských Miloticích však již dvě dechové hudby existovaly. Proto dechovka začala zkoušet v sousední obci Svatobořice-Mistřín. Zde získala potřebné zázemí a z názvu obce odvodila i svůj název. Pod vedením Antonína Pavluše vyhrávala celých čtyřicet let! Za tuto dobu absolvovala nespočet akcí – plesů, fašanků, velikonočních zábav, letních nocí, hodů a koncertů. Účinkovala i na svatbách a pohřbech. Zúčastnila se různých festivalů a soutěží, ze kterých vždy přivezla významné ocenění, většinou první místo.

Mezi nejvýznamnější patří první místo v soutěži Zlatá křídlovka, kterou vyhrála (pod taktovkou Josefa Frýborta) jako první moravská dechovka v roce 1975 v Českých Budějovicích. Dále to bylo vítězství na Mistrovství světa dechových hudeb ve Švýcarsku v roce 1990, kam byla nominována společností Pragokonzert.

Jak sami víme, běh života nelze zastavit. Tak jako ve všech oblastech našeho bytí dochází ke změnám, tak i v Mistříňance se měnili na svých pozicích muzikanti a zpěváci. Jedni odcházeli a jiní nastupovali na jejich místa. Všichni ale vždy odvedli tu nejkvalitnější práci, protože z jejich přednesu byla cítit obrovská láska k muzice, k té lidové obzvláště, a zejména obrovská odpovědnost vůči divákům a posluchačům. V roce 1965 bratři Pavlušovi nemohli tušit, jak jednou ocení, že se jejich mamince v tomto roce narodil jejich nejmladší bráška František. Ten v současnosti píše novodobou historii této velmi oblíbené slovácké dechovky. V roce 2007 se ujal funkce kapelníka Mistříňanky a pokračuje v tom, co jeho předchůdci započali. Z původního obsazení zůstávají v kapele pouze dva muzikanti. Věkovým průměrem dnešní Mistříňanka patří mezi nejmladší dechové soubory. V současné době je uměleckým vedoucím syn kapelníka – František Pavluš mladší, jenž ctí zásadu, kterou Mistříňance vytyčil při jejím založení jeho strýc Antonín: „Nikdy nehrát ledabyle a aby muzikant a muzika v první řadě hrála pro lidi. A ať je to muzikant, zpěvák nebo skladatel, musí svým uměním oslovit i to nejprostší lidské srdce.“ A to se dle ohlasů posluchačů této dechové hudbě daří. Mistříňanka na svých vystoupeních prezentuje nejenom klasickou lidovou hudbu, ale umí bravurně přednést i moderní a vážnou hudbu.

Mistříňanka má svoje vydavatelství i nahrávací studio. Samozřejmě neustále pro své posluchače vydává CD a DVD nosiče, kterých je v současné době zhruba devadesát. Její jednotlivá vystoupení nebo celé pořady můžete sledovat také v Šlágr TV.

Velký ohlas si od 10 000 diváků vysloužila 7. 10. 2006 na galashow v Sazka Areně. Tam mi Antonín Pavluš řekl: „Nikoli náhodou má Mistříňanka u svého názvu srdce a slova o tom, že hraje od srdce.“

*Zakladatel Mistříňanky Antonín (Anton)
Pavluš dokonale ovládá i zpěv.*

*Mistříňanka je opravdovým pojmem naší
dechovky.*

Každý Babouk musí umět nejen perfektně hrát, ale i zpívat.

Babouci – dostali požehnání z Vatikánu

Nejstarší a doposud hrající jihočeskou dechovou kapelou jsou Babouci. Její prvopočátky sahají až do roku 1868 (!), kdy ji založil Josef Prener z Němčic na Netolicku.

Tomu se přezdívalo Jouzík a proto původně dal svojí kapele název Jouzíci. Když v roce 1875 přišel Matěj Babouček z Dubného, přejmenovala se kapela na Babouky. Nejvíce hudebníků tvořili zemědělci a zedníci. Muzikanti nosili vojenské čepice a měli na uniformách vyšívané pavoučky (jihočesky „baboučky“).

V období let 1935–1962 šéfoval muzikantům Jan Ferebauer, zvaný „Šmajda“. V novější době se zde proslavil zejména Václav Rožboud, který jako kapelník působil od roku 1968. Každý zájemce musí nejen ovládat nástroj, ale také výborně zpívat, protože sborový zpěv charakterizuje kapelu při interpretaci lidových písní – zejména z jižních Čech. Navíc každý muzikant má i svoje stálé civilní zaměstnání.

Začátkem roku 2002 odešel z funkce kapelníka František Petrách a kapelnickou taktovku převzal statný vousáč – Es klarinetista Petr Shýbal, povoláním pojišťovák. Toho v roce 2019 v čele této amatérské kapely vystřídal křídlovák Tomáš Staněk. V roce 2003 se zrodil Klub skalních příznivců Babouků, který má již přes 1000 členů. Unikátní je, že všichni Babouci dostali požehnání přímo z Vatikánu, díky kontaktům jednoho muzikanta s kardinálem Giovannim Coppou.

Veselka Ladislava Kubeše – dělá čest svému jménu

Veselka Ladislava Kubeše neodmyslitelně patří k historii naší současné lidovky. Syn známého skladatele Ladislava Kubeše staršího ji založil v roce 1981 z výtečných profesionálních hudebníků. Vždyť sám už tehdy hrál na kontrabas v prestižním orchestru Opery Národního divadla v Praze.

Do nové kapely s ním přišli někteří jeho kolegové, přibral i skvělé muzikanty z České filharmonie, Symfonického orchestru Českého rozhlasu, FOK a jiných známých hudebních těles. Většinou šlo o muzikanty, jejichž kořeny se nacházejí v českých vesnicích, takže dechovku mají v krvi. Od počátků ve Veselce hrál trumpetista České filharmonie Antonín Pecha, kterého známe i jako výborného skladatele. Nutno říci, že hudebníci – včetně kapelníka – i nadále působili ve svých původních renomovaných orchestrech.

Nejen o tom jsem se dozvěděl při povídání s kapelníkem Ladislavem Kubešem, jenž poprvé zakřičel do světa 8. 8. 1949 v jihočeském Žiřově. Zajímá vás, jak vlastně Veselka ke svému názvu přišla?

Tehdejší televizní dramaturg Boris Michajlov nám poradil, ať si najdeme nějakého konferenciéra, který je takzvaně nesestřelitelný. Dal nám tip na Jiřího Císlera, který tenkrát v televizním seriálu „Inženýrská odysea“ hrál postavu inženýra Voženílka, takže byl obrovsky populární. On pro kapelu navrhl název Veselka, jelikož hrajeme veselé písničky. První naše vystoupení se odehrálo 30. 4. 1981 v Českých Budějovicích.

Veselka hned dobývala svět

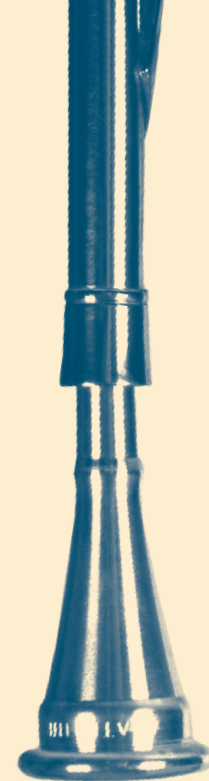
Premiérová dlouhohrající deska Veselky Ladislava Kubeše se objevila roku 1985 a měla romantický titul *Nad Lužnicí svítá*. (Podle písničky, kdy melodii kapelníkova tatínka doprovodil slovy Ladislav Jacura.) Ohlas byl takový, že brzy poté vyšla až v USA (APON).

Ostatně za „Velkou louží“ se podívali osobně i muzikanti Veselky – dokonce několikrát. Vždycky tam zaujali. Podobně jako při častých vystoupeních v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Nizozemsku i jinde. Samozřejmě i nadále nahrávali zvukové nosiče – třeba *Ty jihočeské vesnice a Nemelem, nemelem*. Titulu *Moje česká vlast*, který poslalo do světa vydavatelství Multisonic hudebního všeměla Karla Vágnera, se prodalo přes 100 000 kusů! Jen o trochu méně zájemců si koupilo *Pod tou naší starou lípou*. Vydavateli se tenkrát ještě staly firmy Supraphon i Panton. Potom si úspěšný Ladislav Kubeš založil vlastní hudební vydavatelství.

Ladislav Kubeš vyznává dokonalou jednoduchost

Zakladatel a tvůrčí duch Veselky Ladislav Kubeš se narodil roku 1949 v jihočeském Žiřově. Studoval čtyři roky na Vojenské hudební škole v Roudnici nad Labem. Hudební vzdělání završil na pražské konzervatoři.

Po absolvování nastoupil v Ústřední hudbě Československé lidové armády. Už jako civilista začal hrát v FOK a od roku 1980 byl členem operního orchestru Národního divadla, kde hrál na kontrabas. Z tohoto renomovaného orchestru přivedl do vznikající Veselky několik profesionálních kolegů. Mnozí muzikanti ND mají kořeny ve vesnicích, takže dechovka je jim tradičně velmi blízká. „Ve Veselce foukám do helikonu, který váží asi patnáct kilo. Jeho váha je však tak šikovně rozložená po těle, že mi to ani nepřijde. Můj nástroj sloužil v Národním divadle jako rekvizita, jenže moc se neužíval. Tak mi ho prodali za patnáct stovek. Má nádherný sytý tón, a když na něj hraji na zájezdu v cizině, nabízejí mi za něj cokoli, ačkoli je to omlácený starý nástroj,“ svěruje se Ladislav Kubeš. Přiznává, že na prvním místě je pro něj vážná hudba. Pokud jde o další velkou lásku – dechovku, pro ni vyznává myšlenku: „Sílá je v jednoduchosti dokonale zahráné!“ A sám to desítky let s gusem dokazuje!

Představujeme nejnovější podobu Veselky Ladislava Kubeše. Kapelníka zdobí blyštivý velký helikon.

Zdeněk Beneš opěvuje nejen českou vlast

Jedním z perfektních muzikantů Veselky Ladislava Kubeše je Zdeněk Beneš, jenž se narodil 14. 8. 1959. Ještě mnohem známějším se stal jako textař – už od dob, kdy spolupracoval s tatínkem svého dnešního kapelníka.

Jak jste poznával lidovku a začal pro ni psát?

První kapela, se kterou jsem se blíže seznámil, byla Lesanka Václava Palečka. Tenkrát mi bylo asi šestnáct. Po dvacítce jsem začal psát texty, za 25 let jsem otextoval na stovku písniček.

Čtenáře – a vlastně tak i posluchače – jistě zajímá, kde hledáte náměty.

Člověk se dívá kolem sebe a dostane nápad. Nejraději tedy mám písničky ze života, aby o něčem byly – třeba o Šumavě, přírodě, lidech.

Něco obdobného mi o své inspiraci prozradil legendární Ladislav Jacura.

Zaplatpánbůh, já měl to štěstí, že jsem tuhle legendu také poznal. Moc si toho vážím.

Vaši dosud nejznámější písničkou je asi *Moje česká vlast*. Jak přišla na svět?

Melodie pochází už z první světové války, ale měla úplně jiná slova. Pan Kubeš senior mě požádal, abych udělal nový text. Shodou okolností to zapadlo do roku 1989, takže k tomu napomohly i tehdejší události.

Jak dlouho se písnička rodí?

To je různé. Může to trvat týdny, někdy ji mám rozdělanu i několik měsíců. Ovšem, často ji napíšu třeba za jediný den. Na to není recept a časová lhůta.

Kdo je prvním posluchačem?

Bývala to moje drahá maminka, které jsem jako první ukazoval texty nebo pouštěl již nahrané písničky. Bohužel už nás navždy opustila, už nic poslouchat nemůže.

Stále však poslouchají statisíce lidí. V poslední době jim Zdeněk Beneš, jenž rád cestuje na motocyklu, nabídl třeba valčík *Slzičky* či na melodii Vlasty Dvořáka *Krásný sen* a *Když odchází mládí*. Inu, opět ze života! Navíc už působí také v nové „mladé“ jihočeské kapele Libkovanka, kterou založil v roce 2008. V únoru 2020 mi na otázku, co je u něj nového, odpověděl:

Libkovanka mi k loňským šedesátinám vydala CD s názvem *Moje česká vlast*, na které je 17 písniček s mými texty.

Není divu, že brzy přišla bohatá úroda i v podobě četných zlatých a dokonce platinových desek. V dechovkové hitparádě Českého rozhlasu 2 – Praha získala v roce 1999 Veselka prvenství nejen jako kapela, ale nejspěšnější skladbou se stal v jejím podání i valčík *Jak je krásná ta česká vlast* od skladatele Vlasty Dvořáka. Život nás pořád překvapuje.

Pane Kubeši, můžete prozradit něco z vašich plánů?

Jak stárneme, vždycky se smějeme, že asi zakoupíme invalidní vozíky a budeme na nich jezdit koncertovat. Když jsme v našich začátcích viděli hrát třeba Zlatou muziku, říkali jsme: „Jo, to jsou staří pánové!“ A než jsme se vzpamatovali, jsme jako oni. Všechno rychle utíká. Takže se nám na koncerty nechce jezdit tak jako dříve. Pořád se však snažíme natáčet nová CD, i když trh je docela přesycený.

Nelíbí se mi, že řada zpěváků i jiných umělců, kteří chtějí být super in, při rozhovorech říká: ‚Všechny žánry mám rád, ale co nesnáším, je dechovka!‘ To je podle mne jejich duševní ubohost! Přitom dva moji kolegové z Veselky byli laureáty festivalu Pražské jaro – dělili se o první místo. Takže to nejsou žádní hudebně nevzdělaní lidé, jak si mnozí tzv. umělci vytvořili o muzikantech lidovky mylný úsudek. Lidé se nestydí za to, že dechovku hrají, dělají to s chutí, protože je to baví. A to se pozná i z nahrávek!

My tuhle muziku děláme nikoli pro nějaké hudební kritiky či tzv. odborníky, ale pro normální lidi. Vždycky si při hraní představuji, jaká by asi byla reakce, kdyby tu skladbu pustili v hospodě u piva. U mnoha skladeb, které slyšíme, by to posluchači okamžitě vypnuli. Proto se snažíme jít takovým směrem, aby si lidé s námi naše písničky zpívali, aby z nich měli hezký pocit!

Pozn.: Když v roce 2018 ze zdravotních důvodů po 40 letech kapelu opustil zpěvák Milan Černohouz, nahradili ho Lubomír Jech, Radek Klusůň a nevidomý Radek Žalud.

